

- 2 Ожегов С.И.. Словарь русского языка. – М.: Рус. яз., 1986. - 650 с.
- 3 Слухай С. Міжбюджетні трансферти у постсоціалістичних країнах: від теорії до реалій. – К.: Артек, 2002. – 279 с.
- 4 Большой энциклопедический словарь / Под ред. А.Н. Азриляна. – М.: Изд-во Ин-та новой энциклопедии, 1999. – 620 с.
- 5 Классики менеджмента / Под ред М. Уорнера; Пер с англ. – СПб.: Питер, 2001. С. 180.
- 6 Мишустин М.В. Информационно – технологические основы государственного администрирования в России: Монография. – М.: ЮНИТИ – ДАНА, 2005. – 252 с.
- 7 Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435 – IV.

В статье исследуются основные подходы к определению сущности налогового администрирования, предложено авторское определение данной категории. Определена система законодательных и исполнительных органов власти, задействованных в процессе администрирования налогов а также изложены основные процедуры администрирования. Обоснованы направления развития системы налогового администрирования.

In the article basic approaches to determination of essence of tax administration are explored, author determination of the given category is offered. The system of the legislative and executive bodies of power, involved in the process of administration of taxes and also basic procedures of administration are expounded, is definite. Directions of development of the system of tax administration are grounded.

УДК 657.4

О.В. Шелковников, канд. экон. наук

Кіровоградський національний технічний університет

Організаційна структура інтеграції оперативно-виробничих і управлінсько-інформаційних функцій управління водопровідно-каналізаційних підприємств

У статті доведено важливість дотримання принципу оптимального поєднання централізованої та децентралізованої форм організації персоналу і введення облікового персоналу в центри прийняття рішень. Запропоновано варіант організаційної структури, що дозволяє впровадити об'єктно-цільовий підхід у практику управління водопровідно-каналізаційними підприємствами з метою посилення інтеграційних можливостей функцій управління.

організаційна структура, облік, контроль, аналіз, функції управління, інтеграція, водопровідно-каналізаційні підприємства

Результати дослідження проблемних питань обліку витрат, а також обґрунтування теоретичних і концептуальних рішень, тісно пов'язані з доведенням необхідності організаційної перебудови системи управління і є підґрунтям поглиблення інтеграційних можливостей обліку в управлінні формуванням витрат підприємств водопровідно-каналізаційного господарства.

Недостатня обґрунтованість концепції управлінського обліку не дає підстав вважати, що можна припинити пошук реальних напрямів посилення взаємозв'язку функції обліку з іншими функціями управління. Слабкі сторони вказаної концепції роблять нереальним практичну її реалізацію, що унеможливорює посилення

© О.В. Шелковников. 2007

управлінської орієнтації обліку, поглиблення інтеграційних процесів в управлінні економічними об'єктами, в тому числі – формуванням витрат діяльності.

Аналіз праць дослідників-попередників свідчить про те, що одним з напрямків вирішення окресленої проблеми може стати об'єктно-цільовий підхід, що передбачає децентралізацію функцій планування, обліку, контролю, регулювання, аналізу та зосередження їх у центрах, де безпосередньо здійснюються окремі групи господарських процесів і реалізуються пов'язані з ними цілі [1-3].

Таким чином, метою статті є запропонувати практиці конкретні організаційні рішення щодо поєднання оперативно-виробничих і управлінсько-інформаційних функцій управління виходячи з відповідних принципів організації управління та бухгалтерського обліку.

Поглибленню інтеграційних процесів в управлінні економікою на великих та середніх підприємствах перешкоджає не лише розмежованість функцій управління в самостійних підрозділах, яка початково обумовлює наявність загальної відповідальності та співпадання інтересів відділів, а і жорстка централізація бухгалтерського персоналу. Розглядаючи повну централізацію, як альтернативу децентралізованій формі організації, необхідно виділити наступні її негативні наслідки:

- послаблюється оперативне економічне управління у виробничих підрозділах, знижується можливість попереднього контролю доцільності та законності господарських операцій, послаблюється можливість поточного контролю ще незавершених господарських операцій, гальмується послідовний контроль господарських операцій [1, с.57];

- обробка облікової інформації відривається від місця здійснення господарських операцій, збільшується тривалість документообігу, підвищуються витрати на переміщення носіїв інформації до місця їх обробки [2, с.293].

Жорстка централізація пов'язана з „розсіюванням” відповідальності на рівні виробничих підрозділів, відділів і служб, інформаційною впорядкованістю, складністю контролю доцільності і законності господарських операцій [3, с.91-95].

За умов повної централізації немає можливості досягти основної мети, що полягає у поглибленні інтеграційних властивостей функції обліку в управлінні формуванням витрат, тому що весь обліковий апарат концентрується в центральній бухгалтерії, яка повністю підпорядкована головному бухгалтеру. Доцільне введення облікової функції і персоналу, що її виконує в центри управління можливе лише у межах застосування децентралізованої форми, при якій бухгалтери працюють у складі окремих виробничих підрозділів підприємства і адміністративно підпорядковані їх керівникам, а методично – головному бухгалтеру. Тобто не можливо окремо відділяти децентралізацію від інтеграції функцій у центрах управління, тому що вони цілеспрямовано доповнюють один одного в організаційному відношенні. Отже, розробити практичні шляхи поглиблення інтеграційних процесів не можливо виходячи із двох застарілих підходів: повної централізації та розосередження функцій управління.

Оптимальне співвідношення централізації та децентралізації в організації облікового персоналу має дуже важливе значення для цілеспрямованого функціонування системи управління, оскільки підвищення рівня децентралізації обліку, а разом з ним і планування, наближує персонал до місць прийняття управлінських рішень і якісно підвищує оперативність обліку, надає можливість використовувати всі наявні резерви для ефективного управління економічними процесами [4, с.237]. Це не може забезпечити створення у підприємствах відокремленого організаційного

підрозділу, який має здійснювати весь комплекс робіт, що відноситься до сфери управлінського обліку. Хоча ідею організаційної інтеграції покладено в основу виділення управлінського обліку [5, 68]. При цьому наголошується про необхідність доповнення обліку виробничих витрат і калькулювання собівартості продукції функціями планування, нормування, аналізу, підготовки проектів управлінських рішень, про системний підхід в управлінні собівартістю продукції. Такий підхід до концепції управлінського обліку заслуговує уваги, тому що інтеграційний підхід до взаємодії функцій управління є доцільним у принципі. Він утворює якісно нові можливості у галузі управління витратами виробництва і є передумовою радикальної структурної перебудови управлінського процесу за предметним принципом. В даному випадку найважливішим є обґрунтованість сутності підходу, а не доцільність назви його концепції. Тому під інтеграцією слід розуміти поєднання інтересів окремих осіб з інтересами підрозділу, в якому вони працюють, потім поєднання інтересів цих підрозділів з інтересами відділів, в які вони входять, наприкінці, узгодженість цілей відділів із загальними цілями фірми [6, с.14, 147].

Таким чином, розробка практичних шляхів поглиблення інтеграційних процесів має базуватися на децентралізації персоналу в центрах прийняття рішень і відповідальності та його інтеграції з персоналом, що виконує інші функції управління на противагу повній централізації та розосередженню функцій управління.

Як показує сучасна практика на підприємствах України збереглася застаріла система управління економічними об'єктами. При цьому діє функціональний розподіл праці в управлінні економікою, недоцільність якого було доведено майже тридцять років тому [7, с.112] та переважна централізація обліку, яка послаблює контроль та регулювання [8, с.72-80]. Отже, залишаються поза потребою як результати вітчизняних вчених, так і закордонний досвід інтеграції обліку з функціями планування, контролю, аналізу, прийняття рішень в галузі управління формуванням витрат.

Такий сучасний стан потребує розробки практичних рішень, щодо інтеграції оперативно-виробничих і управлінсько-інформаційних функцій управління як взагалі, так і формування витрат. При цьому слід враховувати, що у кожному конкретному підприємстві може бути власна специфічна структура організації економічного персоналу з урахуванням всіх діючих факторів – особливостей технології виробництва, масштабів підприємства та наявних структурних підрозділів.

Таким чином, поглибити інтеграційні можливості обліку в управлінні формуванням витрат підприємств водопровідно-каналізаційного господарства можливо на підставі доведених та обґрунтованих теоретичних і концептуальних рішень, що передбачають необхідність організаційної перебудови системи управління з метою посилення взаємодії персоналу різної функціональної спеціалізації, яка є можливою за умов дотримання принципу оптимального поєднання централізованої та децентралізованої організації персоналу і введення облікового персоналу у центри прийняття рішень.

Отже, організаційні та технологічні особливості водопровідно-каналізаційних підприємств, концептуальні рішення стосовно перебудови системи управління та принципи формування організаційних структур, - усе це дає підстави запропонувати модель організаційної структури, що дозволяє інтегрувати оперативно-виробничі та інформаційні функції управління на зазначених підприємствах (рис.1). Модель відображає як організаційні, так і технологічні особливості підприємств водопровідно-каналізаційного господарства: наявність відділу капітального будівництва, якому підпорядковується ремонтно-будівельна дільниця; окреме розмежування служби

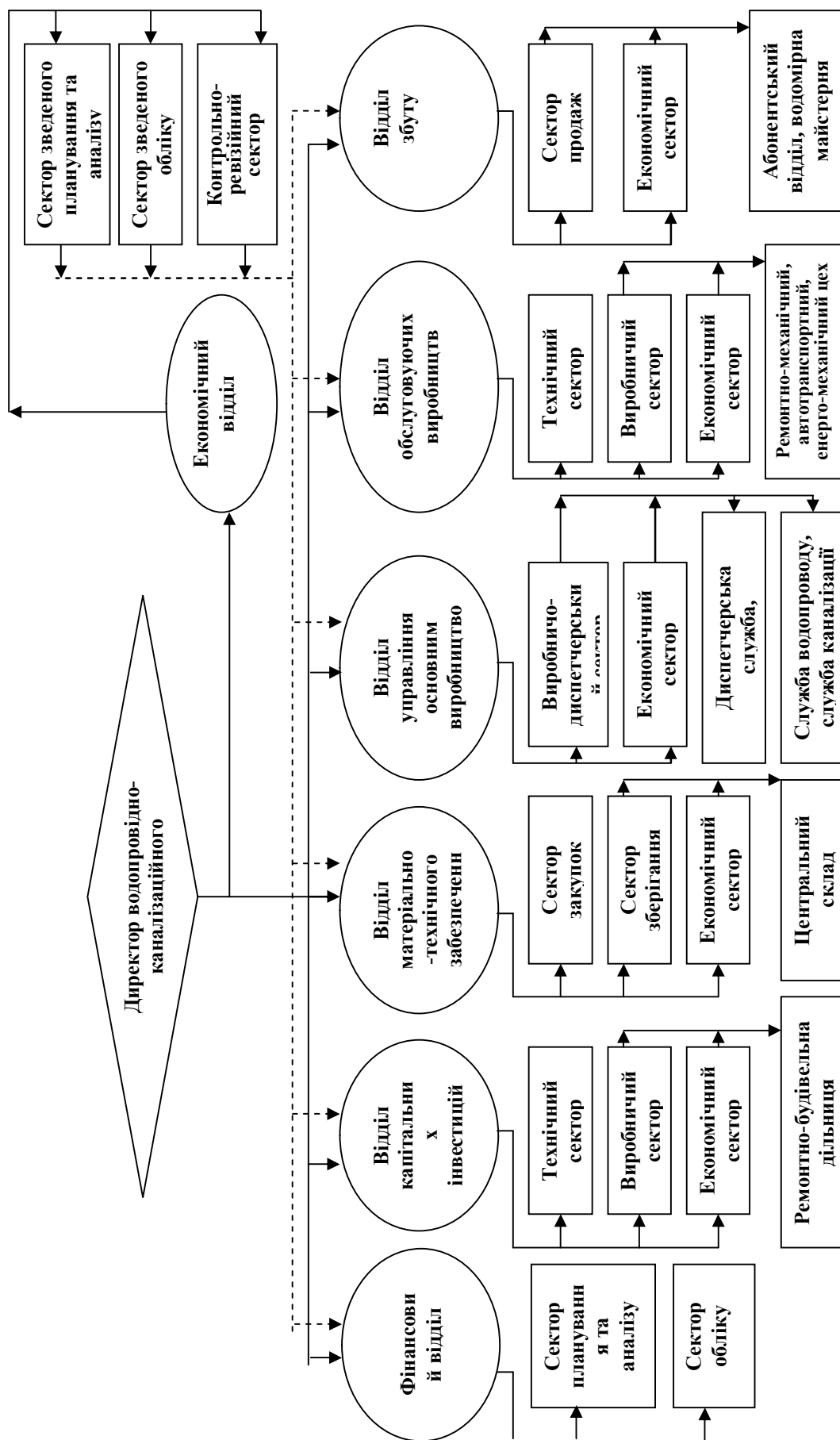
водопроводу та каналізації незважаючи на безперервний комплексний характер виробництва; віднесення до відділу управління основним виробництвом диспетчерської служби та лабораторії, як невід'ємних підрозділів, що контролюють технологічний процес за кількісними та якісними показниками; виділення в окремий відділ обслуговуючих підрозділів, що займають чільне місце в забезпеченні безперервності процесу виробництва; недоцільність у нашому випадку створення сектору маркетингу в складі відділу збуту.

Останнє міркування зумовлено тим, що маркетинг – це діяльність, яка пов'язана з просуванням товарів і послуг від виробника до споживача і користувача, або соціальний процес, шляхом якого прогнозують, розширюють і задовольняють попит на товари та послуги [9, с.16]. Тобто маркетингові витрати спрямовані на створення та зміну попиту на продукт [10, с.383]. Але для підприємств водопровідно-каналізаційного господарства - природних монополістів водних ресурсів, характерним є постійний попит на послуги з боку споживачів, пряма залежність обсягів виробництва послуг від обсягів їх споживання, безпосереднє надання послуг споживачам без допомоги посередників, що обумовлено специфікою використання мережного обладнання. Отже, для них створення сектору маркетингу є не потрібним.

Стосовно сектору продаж, слід зазначити специфічність витрат по збуту для водопровідно-каналізаційних підприємств, які утворюються не в наслідок транспортування продукції, а є результатом відносин зі споживачами: витрати на абонентське обслуговування, витрати на перевірку і обслуговування лічильників споживачів тощо.

Таким чином, викладені у статті міркування дозволяють зробити наступні висновки: організаційні передумови, які створюють реальні умови поглиблення інтеграційних властивостей обліку в управлінні формуванням витрат підприємств водопровідно-каналізаційного господарства можливі тільки при дотриманні принципу оптимального поєднання централізованої та децентралізованої форм організації персоналу і введенні облікового персоналу в центри прийняття рішень; запропонований варіант організаційної структури, дозволяє впровадити об'єктно-цільовий підхід у практику управління водопровідно-каналізаційними підприємствами та посилити інтеграційні можливості функцій управління.

Подальший розвиток одержаних в статті результатів може здійснюватися у напрямку поглиблення інтеграційних процесів в проектуванні системи автоматизованих робочих місць підприємств водопровідно-каналізаційного господарства.

Прийняті позначення: « » — адміністративне підпорядкування; «-----» — координативне

Рисунок 1 - Організаційна структура можливої інтеграції оперативно-виробничих і управлінсько-інформаційних функцій управління водопровідно-каналізаційного підприємства

Список літератури

- 1 Оперативный контроль экономической деятельности предприятия / Б.И. Валуев, Л.П. Горлова, Е.Л. Зернов и др. – М.: Финансы и статистика, 1991. – 224с.
- 2 Івахненко С.В. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту: Навч. посіб. – К.: Знання-Прес, 2003. – 349 с.
- 3 Валуев Б.И. Проблемы развития учета в промышленности. – М.: Финансы и статистика, 1984. – 215 с.
- 4 Теорія бухгалтерського обліку: Навчальний посібник / За ред. Проф. Б.І. Валуєва. – Одеса: ОДЕУ; „Принт Майстер”, 2001. – 256 с.
- 5 Голов С. Бухгалтерський облік: від рахівництва до інтегрованої інформаційної системи // Бухгалтерський облік і аудит. – 1998. - №5. – С.9-17.
- 6 Анализ конкретных ситуаций в управлении производством: Сборник статей / Под ред. Каменицера С.Е., Лисицина В.Н., Попова Т.Х., Хейнмана С.А. – М.: Прогресс, 1971. – 300с.
- 7 Валуев Б.И. Внутрипроизводственный хозрасчет (опыт и пути совершенствования) / Валуев Б., Гулинский Я., Мелешкина Ф. – М.: Экономика, 1978. – 183с.
- 8 Валуев Б.И. Проблемы развития учета в промышленности. – М.: Финансы и статистика, 1984. – 215 с.
- 9 Аванс Дж., Берман Б. Маркетинг: Сокр. перев. с англ. – М.: Экономика. – 1990. – 350с.
- 10 О.В. Пальчук, Н.М. Нечай Облік маркетингових та збутових витрат // Наукові праці Кіровоградського державного технічного університету: Економічні науки. – Кіровоград, 2004. - вип. 5, ч II. – 378-386 с.

В статье обоснована важность соблюдения принципа оптимального сочетания централизованной и децентрализованной форм организации персонала и введения учетного персонала в центры принятия решений. Предложен вариант организационной структуры, что позволяет внедрить объектно-целевой подход в практику управления водопроводно-канализационными предприятиями с целью усиления интеграционных возможностей функций управления.

In article the importance is led to of observance of principle of optimum combination of the centralized and decentralized forms of organization of personnel and introduction of registration personnel in the centers of acceptance of decisions. A variant is offered of organizational structure, that allows to inculcate objective-purpose approach in practice of management by the plumbing-sewage enterprises and strengthen integration possibilities of functions of management.

УДК 336.225.6

А.С. Шиш, аспірант

Національний аграрний університет, м. Київ

Права та обов'язки учасників податкових відносин

Розглянуто вітчизняну практику та зарубіжний досвід гармонізації взаємовідносин між учасниками податкових відносин шляхом забезпечення рівності їх прав.
податкові відносини, права, обов'язки, платники податків, система оподаткування.

На сьогоднішній день в Україні гострим залишається питання правильного регламентування прав, обов'язків та відповідальності обох головних учасників податкових відносин – платників податків та податкової інспекції. Зокрема, щоб уникнути безправності та свавілля необхідно встановити відповідальність платників за податкові правопорушення, а податковій інспекції – за правомірність її дій та рішень. У